

برداشت محصول زیتون

سه‌شنبه، ۱۸ نوامبر ۲۰۰۳

هفته اول من در فلسطین در بین درختان سپری شد. هر روز صبح من با طلوع آفتاب از خواب بلند میشوم تا به همراه کشاورزان به درختستان زیتون برویم؛ جایی که ما از درختان قدیمی بالا می‌رویم و لباسهایمان را با زیتون پر میکنیم و در این میان در استراحتهای بین کاری چای تازه مریم گلی مینوشیم و از مناظر لذت میبریم. الان فصل پاییز و زمان برداشت محصول زیتون است، زمانی که صدها هزار درختان زیتون فلسطینیان مملو از زیتونهای رسیده ارغوانی رنگ میشود. زیتونهای چیده شده تبدیل به زیتون پرورده میشود و یا از آنها روغن زیتون گرفته میشود.

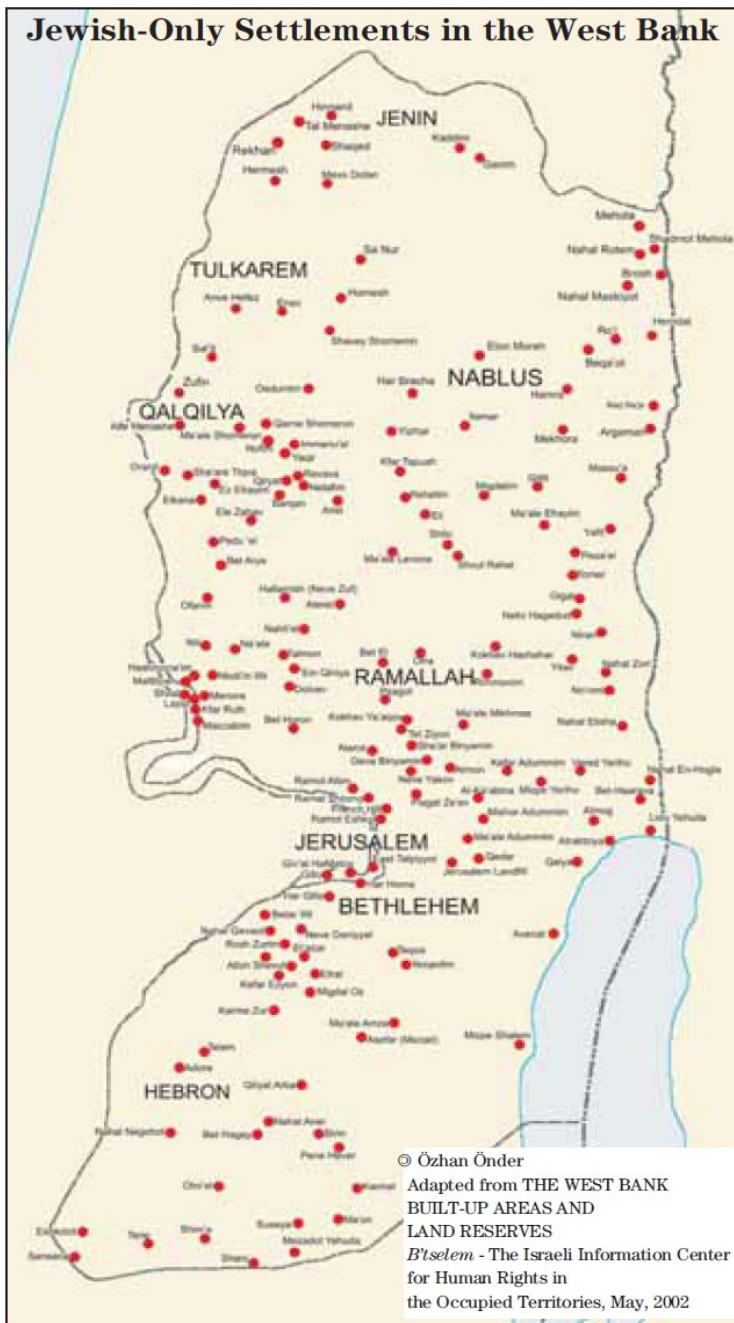
برای نسلهای متمادی، کشاورزان محلی فلسطینی بر برداشت محصول در فصل پاییز به عنوان منبعی برای امرار معاش خانواده‌هایشان وابسته بوده‌اند. اما الان بسیاری از کشاورزان عنوان می‌کنند که جرأت ندارند به تنهایی به درختانشان نزدیک شوند. آنها در اثر اذیت و آزارهای مکرر سربازان و شهرک نشینان مسلح اسرائیلی دچار آسیبهایی روانی شده‌اند؛ افرادی که برای چندین دهه به منظور حمایت و توسعه شهرکهای یهودی‌نشین مشغول گشت‌زنی در زمینهای فلسطینیان هستند.

شهرکهای یهودی‌نشین در واقع شهرها یا محله‌هایی هستند که توسط دولت اسرائیل به منظور اقامت اختصاصی یهودیان در سرزمینهایی که جامعه بین‌الملل متعلق به فلسطینیان میدانند ساخته میشود. شهرکسازی یهودیان در تناقض آشکار با مفاد کنوانسیون چهارم ژنو میباشد که بنابر آن، دولت اشغالگر حق ندارد شهروندان خود را به سرزمینهای اشغال شده (در اینجا کرانه باختری، نوار غزه^۱ و بیت المقدس شرقی) منتقل کند. در بسیاری از زبانها، مانند فرانسه، کلمه مورد استفاده برای توصیف شهرکهای اسرائیلی همان کلمه مستعمره می‌باشد در حالی که در انگلیسی و عبری کلمه ملایمتری برای این منظور به کار میرود: از افرادی که در شهرکهای یهودی‌نشین زندگی میکنند به عنوان مهاجرین یاد می‌شود و نه به عنوان استعمارگر.

شهرک هارحوما در بیت لحم

۱ - هنگام انتشار این کتاب، شهرک‌نشینان یهودی از نوار غزه تخلیه شده‌اند اگرچه این منطقه هنوز در محاصره ارتش اسرائیل می‌باشد. برای اطلاعات بیشتر به صفحه ۳۲۷ مراجعه کنید.

شهرکهای یهودی نشین در کرانه باختری

اسرائیل، علیرقم قوانین بین‌المللی، نه تنها به این شهرکهای غیرقانونی به دیدهٔ اغماض می‌نگرد بلکه از تاسیس و رشد آن‌ها به صورت فعال حمایت می‌کند. به عنوان مثال، دولت اسرائیل برای هزینهٔ مسکن، آب، برق، حمل‌ونقل و بسیاری از امکانات دیگر شهرک نشینان یارانه پرداخت می‌کند. با اعلام شهرکها به عنوان "منطقهٔ اولویت‌دار ملی"، شهرکها به میزان ۶۵٪ بیش از سایر مناطق اسرائیل از تسهیلات بهره‌مند می‌شوند. دولت اسرائیل با سرازیرکردن کمکهای مالی به شهرک نشینان این امکان را به آن‌ها میدهد که زمینها را با نرخی بسیار پایینتر از نرخ واقعی اجاره کنند.^۲ دولت اسرائیل همچنین با ارائهٔ نرخهای مالیاتی پایین، مشوقهای تجاری، آموزش مجانی و وام مسکن تا سقف ۹۵٪ در شهرکهای یهودی نشین سعی در جذب شهروندان یهودی جدید و مشارکت دادن آن‌ها در اشغال سرزمینهای فلسطینی می‌باشد. هرچه تعداد یهودیان در کرانهٔ باختری، نوار غزه و بیت المقدس بیشتر باشد ادعای مالکیت اسرائیل بر این سرزمینها قویتر می‌شود.

در یک جادهٔ اسرائیلی خارج از شهرک اسرائیلی اریئیل نزدیک خانهٔ ما یک تابلوی تبلیغاتی به زبان عبری به رهگذران اعلام میکند: "الان زمان نقل مکان به شهرک اریئیل است. به جامعهٔ ما بپیوندید و بیش از ۱۰۰,۰۰۰ واحد سبک جدید اسرائیلی دریافت کنید." این مقدار پول معادل بیش از ۲۰,۰۰۰ دلار آمریکا میباشد. تبلیغات اینچنینی اصولاً برای ثروتمندان اسرائیلی جذاب نیست، بلکه مورد توجه اسرائیلیهای فقیرتر مانند خانواده‌های جوان، مهاجرین جدید و یا اسرائیلیهای اصالتاً آفریقایی و آسیایی قرار میگیرد. این‌ها افرادی هستند که اهمیت سیاسی و مذهبی سرزمین اصلاً برایشان مهم نیست. به احتمال زیاد این افراد صرفاً به دنبال استانداردهای بالاتر زندگی برای خود و خانواده‌شان هستند.^۴ در حقیقت

اکثریت شهرک‌نشینان به سرزمینهایی فلسطینی آمده‌اند نه بخاطر اینکه فکر میکنند "این سرزمین متعلق به ما است و نه متعلق به هیچ‌کس دیگر" بلکه به این دلیل که دولت اسرائیل برای اینکار به آنها پول پرداخت میکند (از مالیات مردم آمریکا).

^۲ "Occupation in Hebron", Alternative Information Center: AIC (2004), p. 29.

^۳ PASSIA 2007, p. 313

^۴ این موقعیت بسیار شبیه شرایط در ارتش آمریکا است که نیروهای خود را از میان جوانان محروم عمدتاً سیاه و یا مکزیکی انتخاب میکند. جنگیدن این افراد نه بخاطر اعتقادشان به جنگ بلکه بخاطر امکانات مالی و آموزشی است که ارتش در اختیارشان میگذارد.

تعداد اندکی از شهرک‌نشینان زندگی در سرزمینهایی فلسطینی را به دلایل سیاسی و یا مذهبی انتخاب میکنند. بسیاری از شهرک‌نشینان ایدئولوژیک - در برابر اقتصادی- مکرراً خانواده‌ها و کشاورزان فلسطینی را تهدید کرده و یا مورد حمله قرار میدهند زیرا باور دارند که فلسطینیان سرزمینی را که خدا به یهودیان وعده داده است را اشغال کرده‌اند. بخاطر خطرات فزاینده حملات این دسته از شهرک‌نشینان، بسیاری از کشاورزان تقاضای همراهی گروههای صلح اسرائیلی و یا سازمانهای بین‌المللی را با خود دارند. در این روش امید این است که شهرک‌نشینان مهاجم در برابر این گروههای اسرائیلی و بین‌المللی از خود خودداری نشان دهند، از روی شرم و یا بخاطر اینکه احتمال دارد ما

یک تابلوی تبلیغاتی خارج شهرک اریئیل که پیشنهاد پرداخت مبلغی بیش از ۲۰,۰۰۰ دلار آمریکا را در ازای نقل مکان به شهرکهای اسرائیلی در کرانه باختری را میدهد.

این مخاطرات را ثبت کرده و آنها را به منابع خبری غربی انتقال دهیم، جایی که داستان رفتارهای خشونت آمیز شهرک‌نشینان و سربازان اسرائیلی اغلب ناگفته میماند.

انجمن بین‌المللی بانوان صلح (IWPS)، انجمنی که من برای دو ماه آینده به عنوان عضو داوطلب در آن مشغول هستم، یکی از سازمانهایی است که همراهی با کشاورزان فلسطینی را برعهده میگیرد. IWPS یک انجمن صلح است که وظیفه خود را مستند سازی و دخالت بدون خشونت در موارد نقض حقوق بشر در کرانه باختری و حمایت از مقاومت بدون خشونت اسرائیلی و فلسطینی در مقابله با اشغالگری می‌داند. مقر این سازمان در دهکده کوچک حارس در منطقه روستایی سلفیت در کرانه باختری است. هنگامی که روستاییان دهکده مجاور دیراستیا اخیراً با ما تماس گرفتند و تقاضای همراهی کردند، سه نفر از بانوان IWPS (شامل من) و پنج نفر از فعالان اسرائیلی داوطلب شدیم که آنها را همراهی کنیم.

اگرچه درختستانهای کشاورزان دیراستیا از خانه هایشان چندان دور نیست، ما میبایست مسافت زیادی را پیاده طی میکردیم چون فلسطینیان اجازه ندارند از راه اصلی‌ای که روستایشان را به مزرعه وصل میکند استفاده کنند. آن راه اصلی یک بزرگراه متعلق به شهرک‌نشینان است که به منظور اتصال شهرکها به یکدیگر و جهت استفاده اختصاصی اسرائیلیان ساخته شده است. اکثر جاده‌ها در سرزمینهایی اشغالی تفکیک شده است: جاده‌های قدیمی و بعضی مواقع خاکی برای فلسطینیها و بزرگراههای مدرن چهار بانده برای استفاده اسرائیلیان است. این بزرگراهها بر خرابه‌های خانه‌ها و درختستانهای زیتون دهکده های فلسطینیان ساخته شده است، اما تابلوهای جاده‌ای اغلب هیچ اشاره‌ای به گذشته و حال منطقه ندارند.

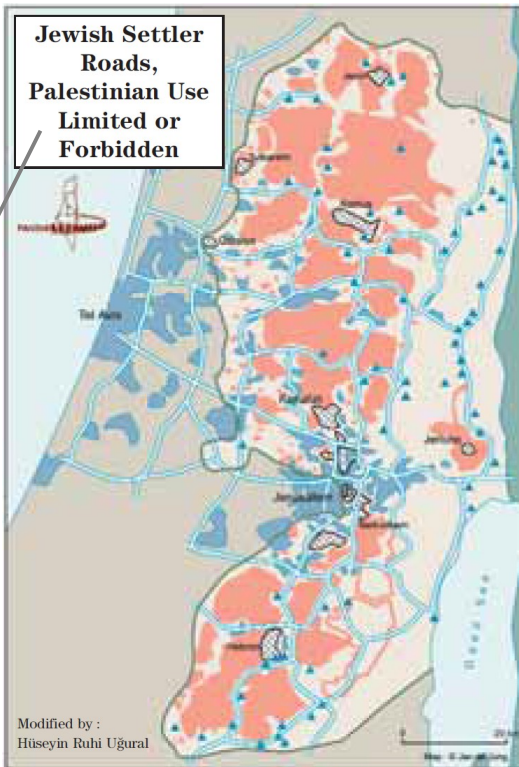
جاده اسرائیلی

جاده فلسطینی

تابلوهایی در یک بزرگراه اسرائیلی که در زمینهای دهکده دیرا استیا کشاورزان فلسطینی ساکن در دهکده حارس به سرعت از بزرگراه شهرک (پشت صحنه) ساخته شده تنها به مسیرهای منتهی به شهرها و نشینان که آنها را از درختستانهای زیتونشان جدا میسازد عبور میکنند. جادههای شهرکهای یهودی نشین اشاره میکند. برخی از ترجمه های عربی با شهرک نشینان اسرائیلی کرانه باختری بر روی جاده های فلسطینیان ساخته شده اسپری سیاه شده است. اند اما فلسطینیان حق استفاده از آنها را ندارند.

تابلوهایی که ما در مسیر بیت المقدس و شهرکهای یهودی نشین مجاور اشاره میکنند. تابلوهایی که ما در مسیر

رسیدن به درختستانهای دیرا استیا از آنها گذر کردیم به زبانهای عبری، عربی و انگلیسی بودند اما زبان عربی آن احتمالاً بوسیله شهرک نشینان افراطی با اسپری سیاه شده بود.

روز اول برداشت محصول با همراهی کشاورزان و فعالان اسرائیلی بخوبی سپری شد. من از دیدن تکنیک جداسازی زیتونها از برگهایشان شگفت زده شده بودم: همه چیز از سطلهایی از ارتفاع زیاد به پایین ریخته می شود و باد برگهای سبک را با خود میبرد و زیتونها، که با روغن خودشان سنگین شده، روی هم کپه میشود. سوا کردن زیتونها، نوشیدن چای و گپ زدن در سایه درختان نقره فام بسیار فضای لذت بخشی بود. فلسطینیها حداکثر تلاششان را برای صحبت به زبان عبری میکردند و اسرائیلیها و من سعی میکردیم کمی عربی صحبت کنیم.

امروز روز کمتر آرامی بود. ما همانطور که با محصول به سمت غرب حرکت میکردیم به بولدوزرهایی که مشغول شخم زدن درختستانهای زیتون دیرا استیا بودند نزدیکتر میشدیم. بولدوزرها در حال صاف کردن درختان زیتون به منظور توسعه شهرک رواوا بودند. دوستان من که ساکن دیرا استیا بودند از این میترسیدند که نکند زمینهای آنها در نوبت بعدی باشد. همانطور که ما مشغول برداشت محصول بودیم یکی از شهرک نشینان رواوا با یک اسلحه نیمه اتوماتیک M16 به ما نزدیک شد و از فلسطینیها خواست که اوراق هویت

خود را نشان بدهند. کشاورزان مجبور به تبعیت شدند. من و سه خانم دیگر متعلق به انجمن IWPS به شهرک نشین اسرائیلی نزدیک شدیم، سعی میکردیم توی چشم باشیم ولی حالت تهدیدکننده نداشته باشیم. ما میدانستیم که این فرد حق درخواست اوراق هویت را از کشاورزان ندارد - چون اینها درختان زیتون فلسطینیان بود - اما ما دخالتی نمیکردیم، بلکه نقش ما حمایت

از تاکتیکهای فلسطینیان تا زمانی که خشونت در کار نباشد بود. کشاورزان از ما خواستند که عقب بایستیم و ما این کار را انجام دادیم. آنها میدانستند که ایمن تر و ساده تر است که با این افراد اسرائیلی کنار بیایند تا اینکه مواجه با خشونت شهرک نشینان و سربازان اسرائیلی شوند.

بعد از رفتن این فرد اسرائیلی، من داوطلب شدم که چشمم به شهرک نشینان و سربازان باشد، و همچنین حواسم به الاغهای کشاورزان باشد (من شنیده بودم که شهرک نشینان الاغها را میدزدند). نیم ساعت بعد، سه سرباز مسلح به ما نزدیک شدند و یکی از آنها از ما پرسید که آیا ما کسی را در این اطراف دیده ایم یا نه. ما جواب دادیم که ما یک فردی را که سلاح حمل میکرده دیده ایم. سرباز که هراسناک شده بود از ما خواست که مشخصات این فرد را برایش شرح دهیم. ما مشخصات فرد شهرک نشین را شرح دادیم و سرباز با آسودگی خاطر گفت: یک یهودی بود؟ اوه، اوبه اسلحه نیاز دارد تا از خود دفاع کند.

سربازان پرسیدند که تا کی ما آنجا میمانیم و ما جواب دادیم تا غروب آفتاب. هنگامی که آنها رفتند ما این برخورد را بررسی کردیم و به این نتیجه رسیدیم که دفعات آینده بجای اینکه خودمان جواب سؤالات را بدهیم آنها را به عربی ترجمه کنیم حتی اگر ساده باشند. هدف ما جنگیدن و یا صحبت کردن از طرف فلسطینیها نبود، بلکه هدف ما حمایت از حقوق آنها از جهت حضور در سرزمینشان و مقاومت در برابر نیروهای اشغالگر بود.

برای برگشت به خانه باید زیاد پیاده راه میرفتیم. علاوه بر اینکه میبایست یک مسیر انحرافی بلند را برای دور زدن بزرگراه اسرائیلی طی میکردیم، مجبور بودیم تمام زیتونهای چیده شده آن روز را یکجا بار بزنیم چرا که ظاهراً گزارشاتی از دزدیده شدن زیتونها توسط شهرک نشینان گزارش شده بود. هنگامی که به خانه مان در حارس رسیدیم، خبر دستگیر شدن یک کشاورز ساکن دهکده مجاور هنگام چیدن زیتون در حالی که خانواده و سه داوطلب بین المللی او را همراهی میکردند به گوش ما رسید. خوشبختانه چندین گروه متوجه این مورد شده و عکس العمل نشان داده بودند. یک گروه صلحجوی اسرائیلی با عنوان Rabbis for Human Rights (RHR)، که بنا بر سنت یهودی Tikkun Olam یا همان فعالیت اجتماعی در برابر نقض حقوق بشر در اسرائیل و سرزمینهای اشغالی میجنگند، فعالیت خود را برای آزادی کشاورز فلسطینی آغاز کرده بودند. گزارشگران شبکه CNN که بطور اتفاقی در هنگام این واقعه در منطقه بودند نیز احتمالاً روایتی از این داستان تعریف خواهند کرد. ما با این اوضاع رسانه های بین المللی و همدردی با اسرائیل در این مورد خوشبینیم و به همین دلیل تعدادی از ما برای از سرگیری برداشت محصول فردا به دهکده میرویم.

نویسنده و یک دوست فلسطینی، در هنگام استراحت حین چیدن محصول زیتون، در حال نوشیدن چای هستند

یک کشاورز پس از یک روز برداشت زیتون به خانه برمیگردد.